

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
koda@koda.ee

Teie 19.01.2022 nr 4/18
Meie 18.02.2022 nr 4-2/844-2

**Kaubandus-Tööstuskoja
pöördumine seoses riigieelarve
revisjoniga**

Austatud härra Mait Palts

Täname Teid riigi eelarvepoliitika olulist komponenti puudutava küsimuse eest.

Riigieelarve revisjonil on tähtis roll Eesti riigieelarve ja eelarvepoliitika tõhususe, selguse ja läbipaistvuse tagamiseks ja tugevdamiseks. Soovime rõhutada, et eelarverevisjoni põhimõtete rakendamine on osa Vabariigi Valitsuse terviklikust ja kestlikust lähenemisest riigi rahandusele ning tegevuspõhise riigieelarve elluviimisest.

Valitsuse eelarvepoliitiline eesmärk on koos koroonakriisist väljumisega tagada majanduse tulevikukindlus ning järjepidev liikumine riigieelarve struktuurse tasakaalu suunas. Kriisi leevendamiseks 2020. ja 2021. aastal astunud sammudele järgnevalt on majanduse olukord oluliselt muutunud ning käesoleval ja järgnevatel aastatel paraneb riigieelarve struktuurne positsioon oluliselt, jõudes 2023. aastaks tasemele -2,1 protsenti SKPst võrreldes -4,4 protsendiga SKPst 2021. aastal. Eelarvepositsiooni tasakaalustamine jätkub edasistel aastatel kooskõlas riigieelarve strateegiaga ning eelarvepoliitika on vastutsükliline kogu riigieelarve strateegia perioodil vastavalt eelarveeeglitele. Meie eelarvepositsioon on nii koroonakriisi ajal kui sellest väljudes tugevam, kui enamikul teistel Euroopa Liidu liikmesriikidel.

Eelarvepositsiooni tugevdamisel 2022. a. riigieelarve kontekstis on oluline osa riigi kulude kasvu piiramisel ja suurenevate tulude kasutamisel eelarvepuudujäägi vähendamiseks. Riigieelarve tulud kasvavad sel aastal 17 protsenti ja kulud 3 protsenti. Kulude kasvu piiramisel on märkimisväärne osa tegevuskulude kokkuhoiul kõikide ministriumide valitsemisalades ja põhiseaduslikes institutsioonides.

Riigieelarve revisjonid sobituvad ka tegevuspõhise eelarvega. Selle kontseptsiooni aluseks on tulemusjuhtimine, kus ressursside planeerimisel lähtutakse riigi tulemusvaldkondadest ning nende valdkondade eesmärkidest. Tegevuspõhise eelarve idee on lihtne: iga euro seotakse kindla eesmärgiga ja teenuste grupiga, mida selle euro abil saavutatakse. Selle meetodikaga saavad nii Eesti avalikkus kui ka huvitatud osapooled jälgida, millele riigi raha kulutatakse ning kas see on tõhus.

Riigieelarve revisjoni raamistiku üks komponent ongi ülaltoodust tulenevalt valitsussektori poolt pakutavate teenuste eesmärkide ja nende pakkumiseks kuluvate vahendite efektiivsuse regulaarne üle vaatamine eelarveprotsessi käigus. Eelarverevisjoni see komponent peab muutuma loomulikuks rahandusliku hügieeni osaks, mille viib igal aastal riigieelarvet kokku pannes ellu vastava tulemusvaldkonna eest vastutav ministeerium.

Revisjoni teine oluline komponent on tõhustamiskavade läbiviimine. Tõhustamiskava on töömeetod, mille eesmärgiks on leida võimalusi vahendite suunamiseks prioriteetsematele teemadele kas horisontaalselt mitut valdkonda kaasates või ühe valdkonna siseselt. Tõhustamiskava tulemusel tehakse ettepanekuid konkreetsete vahendite ümber suunamiseks suuremat mõju omavatele teenustele või poliitikainstrumentidele. Tõhustamiskavade koostamine on osa riigi eelarvestrateegia ettevalmistamisest. Tõhustamiskava koostamist juhib vastutav ministeerium koostöös rahandusministeeriumiga, milleks moodustatakse tõhustamiskava juhtkomisjon.

Kooskõlas Vabariigi Valitsuse otsustega ja erinevatelt valitsemisaladelt laekunud ettepanekutega on 2022. a alguseks vastavate tõhustamiskavade alusel konsolideeritud Riigi Tugiteenuste Keskusesse (RTK) valitsussektori arvestusteenused ning struktuuritoetuste rakendamiseüksused, välja arvatud Keskkonnainvesteeringute Keskuse ja Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse vastutusvaldkonda kuuluvad teenused. Alustamisel on samuti RTKsse valitsussektori dokumendihalduse ja arhiivinduse teenuste konsolideerimise pilootprojekt. Täiendavalt on koostamisel avaliku sektori investeeringute juhtimise tõhustamiskava ja muuseumide valdkonna tõhustamiskavad.

Mainime lisaks, et tõhustamiskavade protsessi kestlikuks rakendamiseks osana riigieelarve strateegia ja iga-aastase riigieelarve koostamisest algas Rahandusministeeriumi koostööprojekt Euroopa Komisjoni ja OECDga, mille lõpparuanne sisaldab rea ettepanekuid tõhustamiskavade protsessi täiendamiseks.

Kokkuvõttes, eelarverevisjoni mõlemad ülaltoodud komponendid on nüüdseks riigi eelarvestrateegia ja riigieelarve koostamise protsessi regulaarsed osad. Koroonakriisist väljumine ja eelarve struktuurse positsiooni märkimisväärse parandamise eesmärk tõstab oluliselt revisjoni sihikindla elluviimise tähtsust järgnevate aastate eelarvete koostamisel ja riigi eelarvestrateegia ülevaatamisel.

Täname veel kord teie pöördumise eest ning oleme igati valmis igati andma täiendavat teavet revisjoni rakendamisest osana valitsuse eelarvepoliitikast.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Keit Pentus-Rosimannus
rahandusminister

(allkirjastatud digitaalselt)
Jaak Aab

riigihalduse minister

Tanel Ross 6113608
Tanel.Ross@fin.ee